

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 04.06.2026
Sayı : 685

10/4240

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yurt dışına seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızın vize başvuru süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar, randevu sistemlerine erişimde yaşanan güçlükler, başvuru maliyetlerinin artması, ek hizmet uygulamaları ve vize başvurularının özel hizmet sağlayıcılar aracılığıyla yürütülmesinin ortaya çıkardığı sonuçlar son dönemde kamuoyunda yoğun şekilde tartışılmaktadır. Vize başvuru süreçlerinde yaşanan sorunların nedenlerinin, vatandaşlarımız üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin, kamu kurumları ile özel hizmet sağlayıcılar arasındaki ilişkilerin ve mevcut sistemin işleyişinin bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Son yıllarda özellikle Avrupa ülkelerine yönelik vize başvurularında yaşanan yoğunluk, Türk vatandaşlarının karşı karşıya kaldığı en önemli seyahat sorunlarından biri hâline gelmiştir. Vize randevularına erişimde yaşanan güçlükler, uzun bekleme süreleri, yüksek başvuru maliyetleri ve başvuruların sonuçlandırılma süreçlerindeki belirsizlikler hem vatandaşlarımızın günlük yaşamlarını hem de ekonomik ve sosyal faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir.

Mevcut sistemde birçok ülkenin vize başvuru süreçlerini çeşitli özel hizmet sağlayıcıları aracılığıyla yürüttüğü bilinmektedir. Kamu hizmeti niteliği taşıyan bir sürecin önemli bölümlerinin özel kuruluşlar eliyle yürütülmesi, şeffaflık, hesap verebilirlik, denetim ve rekabet ilkeleri bakımından çeşitli soru işaretlerini beraberinde getirmektedir. Uluslararası basın kuruluşları ve araştırmacı gazetecilik ağları tarafından yayımlanan araştırmalarda, vize başvuru süreçlerinde faaliyet gösteren bazı aracı yapıların dünya genelinde büyük bir pazar hâkimiyetine ulaştığı, ek hizmetlerin yaygınlaştığı ve vatandaşların temel hizmetlere erişiminde çeşitli sorunların ortaya çıktığı yönünde iddialar gündeme getirilmiştir.

Özellikle randevu sistemlerine erişimin zorlaşması, bazı dönemlerde aylar sonrasına gün alınabilmesi, vatandaşların seyahat planlarını, eğitim faaliyetlerini, ticari ilişkilerini ve aile birleşimi süreçlerini olumsuz etkilemektedir. Bunun yanında vize harçları, hizmet bedelleri, biyometri ücretleri, sigorta giderleri ve çeşitli ek hizmet kalemleri nedeniyle başvuru maliyetleri önemli ölçüde yükselmekte; vize başvurusunun reddedilmesi durumunda ise vatandaşlar ciddi ekonomik kayıplarla karşı karşıya kalabilmektedir. Kamuoyuna yansıyan araştırmalarda, bu maliyetlerin ülke ölçeğinde milyarlarca lirayı bulan ekonomik sonuçlar doğurduğuna ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, vize başvuru süreçlerinde oluşan yoğun talebin bazı kişi veya gruplar tarafından ticari kazanç unsuruna dönüştürülebildiği, randevu sistemlerinin adil işleyişine ilişkin çeşitli iddiaların gündeme geldiği ve vatandaşların ilave mali yüklerle karşı karşıya bırakılabildiği yönünde çok sayıda şikâyet bulunmaktadır. Ayrıca bazı şirketlerin bot yazılımlarla vize randevularını kapattığı, maliyetin bu sistemle arttığı ve bir karaborsa düzeni oluştuğu da ifade edilmektedir. Bu durum, seyahat özgürlüğünün kullanılması bakımından fırsat eşitliğini zedeleyebilecek sonuçlar doğurabilmektedir.

Vize süreçlerinde toplanan kişisel verilerin niteliği de ayrıca önem taşımaktadır. Pasaport bilgileri, biyometrik veriler, adres bilgileri, mali durum belgeleri ve çeşitli kişisel verilerin işlenmesi nedeniyle veri güvenliği ve kişisel verilerin korunması hususlarında etkin denetim mekanizmalarının bulunup bulunmadığının incelenmesi gerekmektedir. Uluslararası araştırmalarda bu konuda da çeşitli risk ve eleştiriler gündeme getirilmiştir.

Sorunun bir diğer boyutu ise Türkiye'nin uluslararası hareketliliği üzerindeki etkileridir. İş insanları, öğrenciler, akademisyenler, sanatçılar, sporcular ve turistik amaçla seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızın karşılaştığı zorluklar; ekonomik ilişkilerden eğitim faaliyetlerine kadar birçok alanda olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle vize süreçlerinin yalnızca bireysel mağduriyetler çerçevesinde değil, ekonomik, diplomatik ve toplumsal etkileri bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kamuoyunda geniş yankı uyandıran ve daha sonra erişim engeli kararlarına da konu olan araştırmalar ile çeşitli haberlerde ortaya konulan iddialar, vize başvuru sũreçlerinde faaliyet gũsteren uezel hizmet sağlayıcıların çalışma usullerinin, kamu otoriteleriyle ilişkilerinin, denetim mekanizmalarının ve vatandaşlar uezzerindeki etkilerinin kapsamlı Şekilde araştırılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Buna karşın haberlerin yayınlanmasının ardından bũttũn haber kaynaklarına hızlıca erişim engeli getirilmiş ve “milli gũvenlik ile kamu dũzeninin korunması” gerekçe gũsterilmiřtir. Bu sebeple konunun Meclis çatısı altında araştırılması hem milli gũvenlik ilkeleri hem de kamu dũzeninin korunması açısından daha faydalı olacaktır.

Bu bağlamda, Tũrkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının vize başvuru sũreçlerinde karşılaştıkları sorunların, randevu sistemlerinin işleyişinin, başvuru maliyetlerinin, uezel hizmet sağlayıcıların faaliyetlerinin, veri gũvenlięi ve tũketiciler hakları bakımından ortaya çıkan risklerin, kamu denetiminin yeterliliğinin ve mevcut sistemin ekonomik ve toplumsal sonuçlarının bũttũn yũnleriyle araştırılması; vatandaşlarımızın hak kayıplarının ۆnlenmesi ve daha Őeffaf, erişilebilir ve hesap verebilir bir yapının oluşturulabilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İtũzũęũ'nũn 104'ũncũ ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.